

Alleen een wonder – Johannes Lievens/Martha!tentatief

Woorden die wonder worden

De voorstelling *Alleen een wonder* van Johannes Lievens en Martha!tentatief is een collage van verhalen en mensen. In een publieke tuin in Antwerpen-Noord vertelt Lievens over kleine gebeurtenissen die levens in nieuwe richtingen duwen. Bijna twee uur aan ongeordende foutjes, die desalniettemin de kracht van een wonder in zich dragen.

Het is misschien ongemakkelijk of zelfs onnodig om aan te wijzen dat in het woord ‘wonder’ ook ‘wonde’ zit. Die samenkomst van verwondering en leed ondersteunt een alledaagse realiteit: een leven is geen verhaal met ups en downs en inspirerende uitspraken die ons op kruispunten de weg wijzen. We gieten dingen graag in woorden om de eenzaamheid te bestrijden en een mislukking betekenis te geven. Een wonder is een drukfout is een struikelen-over-de-eigen-voetenmoment – is een leven dat eventjes niet mee wil.

Enkele schuine vlakken die naar nergens leiden, opgebouwd uit robuuste houten planken en op sommige hoeken een straatlantaarn: samen vormen ze een podium dat ook een voetpad met scheefgezakte betontegels had kunnen zijn. Ervoor zit het publiek op plastic vouwstoeltjes, erachter loopt de Pesthofstraat. We zitten in de voortuin van de Antwerpse Stuivenbergsite, waar Johannes Lievens in verschillende fragmenten korte verhalen vertelt. Verhalen van mensen die, zo zegt hij, hier twee of drie straten verderop wonen, of daar om de hoek. Hij vertelt over een

vrouw die door paniekaanvallen geen dieren meer kon opzetten, hoe graag ze dat ook wilde. Hij vertelt over een man die de liefde vond in een hut aan de voet van het Himalayagebergte. En die daar ook weer verloor. Hij vertelt over een toneelstuk dat hij regisseerde, *The Lion King*, waarin leeuwenkoning Mufasa telkens te vroeg of te laat doodging. De stad lijkt even weer een dorp te worden. Ondertussen wandelen er mensen achter het podium voorbij en gaan ramen en deuren open en dicht aan de overkant van de straat.

“Verhalen en muziek lijken elkaar eerder toevallig tegen te komen in een speels onderzoek naar het toeval van wat als geluk of ongeluk wordt bestempeld.”

Drummer Orlan Ghekiere wacht geduldig onder zijn plastic afdakje dat beschermt tegen regen en zomerse sneeuw tot Lievens is uitverteld, en rijgt de verhaalfragmenten muzikaal aan elkaar. Slechts een enkele keer wordt de drummer daadwerkelijk deel van het spel, wanneer hij met Lievens *All I Want* van Joni Mitchell zingt. Om daarna weer ergens tussen straat en podium naar de achtergrond te verdwijnen. *Alleen een wonder* is geen voorstelling die zo had moeten zijn. De drummer had evengoed een gitarist kunnen zijn en het is niet helemaal duidelijk wat de sneeuwmachine op het podium doet. Verhalen en muziek lijken elkaar eerder toevallig tegen te komen in een speels onderzoek naar het toeval van wat als geluk of ongeluk wordt bestempeld.

Betekenisvol lijden

Tussen de verhaalfragmenten door vertelt Lievens ook een stukje uit zijn eigen leven. Het verhaal van zijn zus, een beloftevolle violiste, die bezweek onder de druk en opeens geen enkele belofte meer kon nakomen. En hoe haar stilvallen een hele familie- en vriendenkring deed stilvallen. Over hoe daar eigenlijk, ondanks alle kennis, hoop en goede bedoelingen, ook niets over te zeggen valt. Terwijl de verhalen uit de levens van de onbekende buurtbewoners zich ontvouwen als beproefde succesmenu's, inclusief onverwachte noot en zinderende nasmaak, blijven de woorden over Lievens' zus ietwat steriel, misschien in afwachting van een wonder dat het lijden betekenis kan geven.

“In deze voorstelling, die overloopt van woorden, moet de toeschouwer zelf betekenis en symboliek vinden.”

In deze voorstelling, die overloopt van woorden, moet de toeschouwer zelf betekenis en symboliek vinden. De eenvoud van het decor en Lievens' ongedwongen vertelstijl laten toe dat we als publiek eens afdwalen, om elkaar in een ander verhaal weer tegen te komen en onze eigen gedachtes daarin mee te nemen. *Alleen een wonder* is geen passief luisterspel, maar een actieve dialoog tussen speler en publiek. Want hoewel Lievens spreekt, eist de stroom van taal een weerwoord.

Alleen een wonder voelt zo een beetje aan als een eerste afspraakje waarin de uren voorbijvliegen in een waas van herkenning en verrassing. En net zoals dat eerste avondje op café is er geen duidelijke lijn te trekken in het hoe en waarom van bepaalde verhalen. Het doet niet af aan hun kracht. Lievens brengt een voorstelling als een stadswandeling, botsend op obstakels, huppelend over de witte strepen van het zebrapad. Hij vertelt zonder oordeel of bestemming. Alles komt goed, maar alles komt evengoed niet goed – en het is aan ons om dat verhaal te schrijven.

“*Alleen een wonder* voelt een beetje aan als een eerste afspraakje waarin de uren voorbijvliegen in een waas van herkenning en verrassing.”

En terwijl de laatste slagen van het drumstel door de tuin galmen en de sneeuwmachine ten langen leste haar ding mag doen, bedenk ik dat eerste afspraakjes soms enkel zo heerlijk zijn omdat het ook laatste afspraakjes zijn. Een goed moment, op een goede plek, waarbij je tegenover een andere mens zit die zich voor je ogen tot steeds méér mens ontwikkelt. En hoe dat jou ook weer een beetje meer mens maakt. Johannes Lievens geeft ons met *Alleen een wonder* niet veel meer dan wat gerafelde eindjes om zelf nog wat aan te plukken. Ik laat ze graag nog een tijdje door mijn vingers glijden.

[Nog tot 22 augustus 2025 te zien tijdens de Zomer Van Antwerpen, daarna op tournee. Klik hier voor de speellijst.](#)